

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Márczius 15.

A magyar nemzet történetének van egy fényes lapja: 1848 márczius 15-ike. Oly fényes lap ez a korszak alkotó és egy új korszakot megnyitó tények és eszmék sorozatától, hogy a mai törpe kor servilis gyermeke megvakul a hazfiass szellem e sugárzó-
nétől.

Tavaszi szellője, népek szabadságának harsogó riadója hozta lázba egész Európát akkor. Fuvallata előtt ledőlt mindaz a bástya, a melyeket az erőszak, a fegyverek ezrei őriztek, a melyek mögé a szabadság áramlata elől akartak elzárkózni azok, akik az örök eszmékkel homlokegyenest ellenkező alapon vélték állandóan kormányozhatni a népeket.

Valami rendkívüli mythoshoz hasonló lehetett az, a minék emléket a nagy napok évfordulója eszünkbe juttatja. Hogyan verődik össze a kis csoport, mely belekiáltja a levegőbe a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos fogalmát; hogyan lesz terhebb a lég ettől a három szótól, hogy zeng vissza, hogy menydörög attól és milyen óriási, elementáris erővel vibrál tovább, mindent tulkiálva, mindent elnyomva az ébresztő kiáltásával. És hogyan lesz a kis csoportból először egy nemzet, aztán egy félvilág, mint válik eggyé a rég keresett, rég sovárgott eszmény valószínűsében a népek sokasága, mint dobban meg a milliók szíve egy villanás éreztetés nyugtató keletig, mint ébred, kel fel a tetterő az öntudat mindazok kebelében, kiket az uralmon volt felfogás nem ismert emberektől s a kik most egyszerre tudatára jutnak emberi jogainak s kivívják azokat, hogy ne legyenek többé válaszfalak a társadalomban, ne legyen különbség az isten teremtséi között, egyformán birjon jogokkal gazdag és szegény, nemes és nem nemes, ur és paraszt és együttesen munkáljon mind arra, hogy a szabadságnak csak áldásait élvezze jelen és jövő.

Valóban mi, a kik e nap áldásos vívmányaiban benne születünk, alig lehetünk képesek eléggé méltányolni azt a munkát; a mit ők végeztek értünk, utódokért. A tizenkét pont, a márcziusi forradalom programja, mint a nemzet követeléseinek összessége kevések, elenyészőnek tűnnek ma fel, de minden volt akkor. S nem szabad azt keveselni, kicsinyleni ma sem. Alap-

ját képezte e követelés érvényesülése annak az épületnek, mit azóta felemeltek. Nem úgy építkeztek ugyan, kik később az alapot elfoglalták, mint mi szeretnénk: sokat feladtak, állami önállásunkat nem biztosították eléggé. De azért az alap, a márczius tizenötödikei vívmány: a parlamenti alkotmány, a szó és gondolat-szabadság, a népegyenlőség s az ödszágnak minden téren való eltörlése oly szilárd alap marad, melyet meg nem ingathat semmi, soha s melyen ha a magyarok istene engedi és nem csügged a nemzet, bármikor tovább építhetünk. A kevésből, a mi akkor olyan nagyon sok, a százados elnyomatás alatt sinlett népekre maga az új életre ébredés biztosítéka volt, mindent kinyerhet az erős népakarat, a márcziusi eszmékhez való rendíthetetlen ragaszkodás...

A magyarnak nem lehet e napnál szebb, dicsőbb és magasztosabb ünnepe; a magyarnak e nap a megváltás napja, a melyre mindig szent kegyelettel gondoljon s a melyet mindig ünnepnapjává avasson.

Ez a nap volt biztosítéka nemzetiségünk fennmaradásának, ez a nap volt megváltása az eszmék és gondolatok szabad szárnyalásának, ezen a napon forrott egységes nemzet a kaszokra vált magyar társadalom. Ezen a napon mondatott ki a szabadság, egyenlőség és testvériség magyar szent háromsága.

E nap dicsősége és a mi hálánk azoké, a kik e szent munkát végezték. A mi kötelességünk az az, hogy tiszteltetl, hódolattal, szeretettel és hálával emlékezzünk meg róluk, mert „a mely nemzet a maga jöltevőit, a maga hőseit míg élnek tiszteli s ha elhaltak emlékeztetük hiven megőrzi. ha már szabad: szabadságát, ha elbukott: feltámadását biztosítja!”

Politikai hírek.

Képviselő választás lesz nemskára a felvinczi választókerületben Gál Jenő jelenlegi képviselő lemondása folytán a kit királyi tábtábornak fognak kinevezni Kolozsvárra. Mint halljuk e kerületben Mauer Béla is fel fog lépni.

— Államszerződés. Egyik bécsi hivatalos berlini értesítése szerint politikai körökben erősen hiszik hogy a kereskedelmi szerződés Ausztria-Magyarországgal mégis létre fog jönni. Az a körülmény, hogy Berlinben

irányadó helyen súlyt fektetnek arra, hogy a szerződés létre jöjjön, biztosíték arra nézve, hogy a cél el is fog érni.

Egy új röpirat.

Hannibál József kormánypárti képviselőtől egy röpirat jelent meg, melynek czíme: „Lehet-e autonómia választás nélkül?”

A röpirat azért bír különös érdekléssel, mert azt látjuk belőle, hogy a közigazgatás államosításának kérdésében korántsem uralkodik akkora egyetértés a kormánypárt körében, a mint azt a kormánylapok folyton hangoztatják.

A 42 lapra terjedő röpiraton bizonyos tartózkodás vonul végig. Így mintha nem is a betervezett törvényjavaslat apropójából íródott volna, nem is érinti a javaslatot, hanem csak általánosságban beszél a közigazgatás most küszöbön álló újjászervezésének tervéről. Mindazonáltal a kormánypárti képviselők könnyen érthető tartózkodása mellett is.

Hannibál határozottan a kinevezési rendszer ellenzőinek sorába szegődik, s meglehetősen védelmezi a mostani közigazgatási rendszert, a melyet igazságtalanul vádolnak mindenféle rosszal. Szóval az autonómiairól azt fejtegeti, hogy a parlamenti kormányzat és autonómia igenis megállhatnak egymás mellett, sőt nem is képzelhet erős államot autonóm helyhatóságok nélkül. Azt tartja, hogy az ép önkormányzat a legjobb eszköz ama, gyakran hangoztatott visszaélések megállítására, a melyeket némelyek a teljes centralizáció érdekében használnak fel argumentumként. Ő is szükségesnek tartja a reformot, de nem a merev államosítás alján.

Véleménye szerint a tisztán helyi érdekű teendő, hogy a közigazgatás amaz ágai, melyekben a központ és vidék közt levő folytonos érintkezés okvetlenül szükséges, a törvényhatóságok és községek által, még pedig a fontosabb állásokba választás útján behelyezett tisztviselők útján volnának intézendők.

Némely tisztviselő, mint a pénztárnok ellenőr, főszámvevő és levéltárnok a törvényhatóság közönsége által élethosszigal választandók, míg az alantasabb községeket az, alispán volna jogosítva kinevezni. De vannak és kell hogy legyenek oly vidéki községek, kik nem egyedül a kormány rendeleteinek vagy az autonómikus testületek intézkedéseinek végre hajtói, de kik hivatják arra, hogy a vidéknek kijelöljék a helyes utat, azaz ott-hon hozdeményezzenek, felfelé pedig tanácsoljanak, figyelemztessenek.

Ilyenek vármegyékben az alispán, fő- és aljegyzők, főszolgabírák, tisztí ügyész és főorvos, városokban a polgármester, tanácsosok, fő- és aljegyzők, tisztí ügyész, főorvos és név-tani gazdasági intéző tiszték.

Ezekkel szemben az önkormányzati joggal felruházott törvényhatóság megkivánhatja, a rendelkezési jogot, fenn kell tartania irányukban a hatalmat, hogy leszállíthassa őket azon kocsiról, melyet indítani nem tudnak, vagy melyet görbe utakra tereltek.

Ezek nem kerekék a gépben, hanem

gépészek kik a gépet olajozzák, szükség szerint lassabb vagy gyorsabb ütemben hajtják. Ezen jogát a törvényhatóság az időnként visszatérő választás után gyakorolja, mely nem fogja elejteni azt, ki szolgálatot tett a községnek.

A röpirat szerzője elmondja nézeteit még a vármegyék és járásek kikerekítéséről, a törvényhatósági bizottság rendezéséről, a főispáni hatáskör szabályozásáról, a községek-ről, a közigazgatási bizottságról, mely mostani formájában fenn nem tartható; a törvényhatósági városokról stb.

Most, a mikor a közigazgatási reform kérdése olyan élénken foglalkoztatja a közvéleményt, kétségtelen érdekléssel bír egy kormánypárti képviselőnek ilyen irányú állásfoglalása és e szempontból felette érdekes a Hannibál röpirata.

Polgártársak!

Az elvetett mag érett gyümölcsei vannak előttünk! Az elvirágozott fának sok kedves emléke. A 48-as mozgalmaknak a messze távolban levő, de örökké fényes emlékeiről szólunk s ennek egyik ragyogó pontjáról, márc. 15-éről!

Nem fejtegetni akarunk elveket, sem pedig történeteket elbeszélni. Ismeretesebb azok. Nincsenek feledve. De nem is feledhetjük soha. Nemcsak rablincseinket törte szét márczius 15-ike, nem! Az a nap megtanította a nemzetet gondolkodni, beszélni. Az a nap visszaadta a magyart magyarnak s az eddigi rabból most szabad polgár lett.

Addig még önnylvét is alig ismerte s a mit tudott belőle, nem volt szabad kimondani, az a nap feloldotta őket e rabság alól és visszaadta szólásszabadságát.

Nem mehetett panaszkodni a nemzet akkor, s a közérdek el volt nyomva, nem voltak a nemzetnek szószólói, kik országzszeretettel a felhangzó panaszokat, hogy visszhangra lelve ezerszeres zúgással törjenek utat a trón számolyáig s szerezenek maguknak érvényt — nem volt e népnek sajtószabadsága.

Az a nap azt is meghozta neki

Mint mikor az elültetett virágot sötét zugba helyezted s az napról-napra hervad s fogy, míg végre egy ügyes kertészre akad, ki megleszi okát s tud is, mer is azon segíteni, így volt akkor a nemzet is.

Elnyomói elvették tőle a világosságot, hogy vakon rohanjon vesztébe, majd apróként megfosztották életerős tagjaitól, hogy telhetetlenül hulljon az ő ádáz hatalmukba.

De az Isen megszokta a nemzet gyászát. Elküldte apostolait, hogy szabadítsák ki a rabszolgaságból s ezek kiszabadították őket, megmentették a nemzetet az elpusztulástól és oda emelték, ahol hajdani nagyságában állott.

Kiket szívünk tűzével áldunk,
Mig imádják, kit mi imádjunk;
De azt a ki ellenünk beszél:
Elnémítjük, hogyha százszor él!

Szabadság! hirdetjük e napon,
Egyenlőség a jel szavunk!
Testvériség! érted sóhajtok
Áldó, imádó ajakunk!...
Ez eszmékkel állunk ma itten
S ki velünk van: vele az Isten!
Nem győzi azt le senki, soha,
Sem az erő, sem egy vad csorda!

Márczius! szabadság hajnala,
Isten! ki magyart alkotál:
Áld meg szívünkben a szent eszményt,
Mit egykor bele oltottál!
Taníts szeretni tisztá hűvvel,
S szabadság égi szerelmével
Élni büszkén, meghalni bátran:
Szabadságért, szabad hazában!

Az a leány.

Angolból fordította: Amica.

XI.

(Folytatás.)

(26)

A nagybátyám azt mondta, hogy az azt beszélék rólam, hogy látták midőn Dik megcsókolta, — nem jól mondom, hogy látták midőn én csókoltam meg Diket — százszornál is többször, ez a hazugság csak Diktől kerülhetett ki; mert csak háromszor csókoltam meg, és azt senki nem látta. Nem négy csókot adtam neki! Dorka, hát te hallottál erről valamit?

Glory félbe szakítja az elbeszélését, hogy

S ezeket az apostolokat, mikor feunsséges munkájukat, a nemzet újja teremését, végbevitték, visszaszólítá az Eg Ura magához, nem földi emberek voltak ők: halhatatlanok.

Csak egyet hagyt közöttünk itt a földön, hogy nagy szellemével örök tanubizonyosága legyen az elmult szenvedéseknek, az elmult nagy napok.

S ez az egy is, a halhatatlanok utolsója távol tőlünk idegen földön éli szenvedésteljes élete végső napjait. Megfosztva honfitársaitól, száműzve hazájától él az az egy ember, kinek nevét egykor milliók rettegtek s még többen imádvá ejtették ki.

Az, kinek hatalmas szelleme újja teremte e rab nemzetet, midőn szabadságát, független ségét visszaszerezte, az most elhagyatva él.

Kossuth Lajos, a független Magyarország megteremtője távol van tőlünk, megfosztva attól, hogy együtt tölthesse velünk nemzeti szent ünnepnapunkat.

Polgárok! e nagy név varázsa még nem halt ki belőlünk s mi e nagy név emlékére hivatkozva szólunk hozzátok, hogy jöjjetek s adóztatva azok emlékének, kiket az ur a szabadság apostolaiként küldött el a nemzethez. Kik végbe vitték nagy munkájukat s a kiket ma csak mint szellemeket imádhathunk.

Ők közdöttek értünk, vértükkel fejezték be s szentelték meg küzdelmeiket.

S az általuk befejezett munka meghozta gyümölcseit. Lassan fejlődött, sok szenvedés közt hajtotta ki termését — de végre győzött. Halhatatlan kezek munkája volt, földi ember nem pusztíthatta el.

Nagyemléktű apostolokat dicsőíteni: a nemzetnek kötelessége; ebben önmagát is nemcsak az elhunyt nagyokat tiszteli meg. De ennek az ünnepnek nem egy kis körre, hanem az egész nemzetre ki kell terjednie.

Az egész nemzetnek kell járulni ahhoz az oltárhoz, melynél a kegyelet, a hála adomáját leroni szent kötelességünk! Nem párt, sem nemzetiségi szempontok nem játszhathatnak közre: osztatlanul lángoló érzéssel kell mindenki viseltessen nemzeti ünnepünk: Márczius 15-ikének megünneplése iránt.

Nagy őseitek tetteleire mutatunk polgárokat! s úgy hívunk fel titeket újra: jöjjetek össze mint egy test, egy lélek a holnapi szent ünnepnapra: márczius 15-ikére!

Eljen a haza!

A vármegyei ellenzék Maros-Tordában.

— Letagadná kend a napot is az égről!

— Le én, még a csillagokat is! mondja a Falurossza híres Gonosz Pistája, s tagad hatra-vakra.

s legnagyobb hangján intezze ezt a kérdést. Dorka alig tudja a nevetést viszatartani.

— Halottam hát, te kis liba hiszen mindenki beszélt róla! Ha neked nincs több bölcsesség mint, hogy ilyeneket cselekedj, hogy kivánhatod, hogy a fiatal emberek? Nos, folytatd —

— Azt mondtam neki — „Maga jól tudja hogy az a csók fizetés volt, s hogy dühös voltam magára. Miért nem mondta ezt meg azoknak a kik másképen magyarázták?”

— És maga azt is tudja — tehát miért nem mondta meg mindenkinek? hogy maga soha sem csókolta meg, sem akkor — sem azóta — egyetlen egyszer sem! Ekkor azt válaszolta: „Nem-e? Elég számár voltam!” és megcsókolta!

— Ez elég csuf volt tőle! kiáltja Dorka indulatosan.

De a Glory kipirult haragos arcában oly ellenállhatatlan kérélek kifejezés van, és a Dik merészségét illetőleg annyi méltóság, hogy Dorka a két keze közé fogja a kedves arcot és megcsókolja.

— Oh Glory, Glory! És aztán?

— Hát, arczul csaptam, és olyan hatalmasan csattanó pof volt — hogy na! és most ellenségek vagynak. Azt mondta, hogy Long-leatba megy.

Fielding kisasszony, a gazdag örökös Longleatban lakik.

Glory gyanusan nedves szemekkel kezd el beszédét; de haragosan villognak azok, midőn bevégzi.

— És ma kora délután a testvére — Sir Bryán jött hozzám.

— Igen?

— Igen. Kiváncod tudni, hogy mit gondolkodik róla? Nem sokat! Rut férfi, ugy-e?

— Rut?

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. Márczius 13.

1891. márczius 15-én.

Boér Miklóstól.

Egy ezredév végére értünk
Büszkén, merészen, dacosan!
Nemzeti létünk sas-szárnyakon
Egy más ezredévé rohan!...
Lerázzuk mi a multból bánat,
Szívünkben öröm fénye támad
S egy ifju nemzet szent tűzével
Lépünk frigyre új ezredévé!

Viharos mult, ezer csalódás,
Sötét árnyékunk tünik tova!
Feledjük, hogy sorsunk ezerszer
Megtépett, mint rossz mostoha!
Ellenségünknek megbocsátunk,
A testvérhez testvérek állunk;
S ki velünk él, örül és — szeret:
Megöleljük azt a nemzetet!...

És átnézünk multunk fátyolán
S mi legfényesebb az alatt:
Fölragadjuk lelkes örömmel,
Mint égő arany sugarat!
Tűzet gyújtunk a nép szívében,
Hogy a haza üdvéért égjen,
S föllázzunk lelke istenét,
Hogy szeresse nyelvét: mindenét!

... Oh! a magyar nem játék többé,
Kit minden perczen fölcsérél

Szeszélyes gyermek-módra bárki!
A magyar küzd, hisz és remél!
Ki útjába áll szétmorzsolja,
Ellenségét vérbe fullasztja,
S csak ahhoz szól meleg szavával:
Ki nagylelkével együtt szárnnyal!

... Árpád vezér idáig hozott,
A hol négy folyó összefoly,
Hol fényes regg ébred fölöttünk,
Mint örök édes, lágy mosoly;
A hol tűz-bor terem a dombon,
Tűz-szemű lány minden nyomon,
S reád — utad bárhol vezet:
Szép asszony, szép virág nevet!

E helyen éltünk oly sokáig
Búval örömmel vegyesen;
Nem is tudtuk, hogy örök mit ér
Szinte egy hosszú ezreden!
S egyszer leszállt az isten lelke
A fényes égből, s belénk lehelt
Erőnk tudatát, nagy hatalmunkat,
És mi fölráztuk az alvó multat!

Fölébredtünk csodásan, tűzzel!
Szabadság töled ébrednénk!
Isten volt az, kit kebelünkben
Erőként, lángként éreznék!...
Kossuth volt a: ébredés lelke,
Ki a magyart hőssé nevelte;
Kezébe adta a kardot, zászlót:
Törjétek szét a rut rablánczat!

És mi hallgattunk bölcs szavára...
A nemzet büszkén talpra állt!
Erdőn, mezőn, völgyben viharként

Egy eszme fényben szerte szállt!...
Szabadságtól ébred a férfi,
A gyermek is csodásan érti
És imába szövi nevedet:
Szent eszmény: szabadság-szeretet!

... Küzdöttünk aztán annyi tűzzel,
Hogy Európa megcsodált,
Rablánczunkat szilánkra törtük
Te érted örök ideál!
Ellenünk volt szerb, oláh, német,
De isten védte ezt a népet —
S ma is élünk erőnk teljében,
Élünk, küzdünk, vívalunk népem!

Élünk habár irigy szemekkel
Néz minden nép, ki itt lakik!
A kik uralomnak szentségéről
Nem is akarnak hallani!
Megosztjuk velők e szent földet,
Melyért apáink vérbe döltek,
Sőt nem értik még sem a magyart,
Ki örökké jót, szépet akart!...

— Ki hát a hazát alkotó nép?
A büszke magyar mi ma itt?
Ha minden nép a kit dédelget,
A kit testvérek hív, tanít;
Föláll s durva mellére csapva,
Magyar földön az urat adja
És, a kinek eszi kenyerét:
Átkozza, gunyolja a nevét?!

— E földön úr a magyar végig,
A többi nép csak vendégünk!
Kikkel a mig becsülnek minket:
Jó békeességben élhetünk,

A „Kolozsvár” 57-ik számában Bánffy Zoltán báró fölmertéséről ír valaki, s a vén Gonosz egész cynismussal való zengede a fölmertett főispánnak, beszélve 2 és fél tagu ellenzékről, s hirdetve, hogy vármegyénkben u. n. vármegyei ellenzék nincs.

Hát a Bánffy dicseriádkra nincs szavunk, a ki ösztintén, tisztá, becstületes lelkiismerettel magasztalni valót talál a Bánffy 8 éves uralmában: hadd lelkesüljön lelkesedése méltó tárgyán. S a ki az „egyéneiben kifogástalan tisztikarról” olympiai éneket óhajtat énekelni: csak fujja a maga nótáját, ámbátor az öndicséret nem épen komoly emberhez méltó foglalatosság.

De hogy valaki 2 és fél tagból álló vármegyei ellenzékről merjen abból a vármegyéből írni, melynek öt orsz. képviselője közül négy az ellenzékhez tartozik, a holaleg utóbbi alispán választáson nyolczvannál többen szavaztak a vármegyei ellenzék által jelölt candidát bizottsági tagokra a Tholnay Gábor, Balla László és Deésy Géza személyében, a hol a vármegyeyi ellenzék elnökségét egy mérsékelt ellenzék, egy függetlenség és 48-as és egy szabadelvű párti tekintélyes egyén képezi: ehez valóban a Gonosz Pesta — mondjuk szépen — cynismusa szükséges!

Hát Tholnay Gábor, a mérsékelt ellenzéki pártkör elnöke, s elnöke a vármegyeyi ellenzéknek is, Balla László, Filep Albert, a két alelnök, Szentiványi Kálmán orsz. képviselő, Berenczey István, Deésy Géza, Deésy Zoltán, ifj. Csákó József, Rödiger Géza, Illyés Lajos, Desbordes Agost, hogy csak a vezérkart emlísem, nem tesz ki 2 és fél embernél többet? És a nagy sereg, kik a vezetőket követik, Madarastól Kibédig, még mind a két és fél tagu ellenzék? Ha most én is kedvet kapnék, s írnék a „fél” tisztviselőkről, nem a kifogástalan, derék hivatalnokokról, de azokról a kik csak félig teljesítik kötelességüket, mit szólna a Kolozsvár informátora?

Hogy a 2 és fél tagu ellenzék hány tagból áll voltaképpen: megmutatja az igen közeli jövő, s örvideni fogunk, ha az ön-maga által képzett nimbuszban tetszelgő — s nagyon jól ismert informátort saját esetében ismertethetjük meg számarányunkkal.

Tehát csak magasztalja a t. informátor a „nagy tudomány” exföspánt, csak várja politikai föltámadását, nincs egy szavunk is hozzá; a nepotismus creaturát jól tudjuk, de a nem igaz mondas művészetében mégis tartson határt!!

K.

Az idegbetegségek.

Az orsz. közegészségügyi egyesületben Bpestben érdekes felolvasást tartott Laufemauer Károly egyetemi tanár a ragadós idegbetegségekről. Felemlítette többek között előadásában, hogy a párisi konvulzionáriusokat, a kik 1728-tól 39-ig egy szent hírében volt fiatal pap (François de Paris) csodatevő sirjánál keresve gyógyulást, egymásra ragasztották a göröcsöt. Ez természetesen szuggesztív volt.

Ma már tudjuk, hogy ideges bénaságot siketséget, vakságot lehet sugalmazással gyógyítani. Párisban egy zuáv köztérre talpra állított ideges bénákat, stentori hangon kiáltván nekik: „Kelj föl és járj!” Egy guttáttó tábornagyon azonban nem fogott a kura, mert magasrangú tiszt-létére nem engedelmesskedett a közlegényeknek. Érdekesen ismertette az előadó a boszorkánypöröket, főképp a magyarországiakat. Ezek is lelki járványok voltak, melyek ráragadtak úgy a magukat boszorkányoknak valló boldogtalanokra, mint üldözőikre.

Egyik a legismertebb boszorkánypöröknek a nagykőrösi 1654-ben mikor Szaniló

— Igen, igen; de azért tetszik nekem, — azaz, hogy a modorát értem. Hát neked tetszik?

Dorka igenlőleg int a fejével.
— Azonban — folytatja Glory — Diknek kellene az idősebbeknek lenni. Kettőjük között ő a jobbik ugy-e?

Dorka szeliden mosolyog s azt mondja: — Mi?

— Sir Bryán tökéletes lesz hatvan éves korában; mert tudod, akkor megilleti az a nyugodt komolyság; de mint fiatal ember nem érdekes. Azt hiszem udvarolni se tudna ha próbálná.

A két leány karongfogva áll, — s Dorka még mindig mosolyog — de szavak nem jönnek ajkaira.

— Ejnye szivem, hogy dobog a szived! — mondja Glory. Fogadom, hogy az egész uton szaladtál?

— Siettem. Ne gondold vele! Mit akartál még mondani? Azt mondtad, hogy jutassak eszedre valamit.

— Kisasszonyok, zavarlak benneteket? — kérdi egy hang a hátuk mögött.

Mind a kettő megretten, és azt kiáltja, hogy „Oh!” de csak Barrable ur, s mind a hárman kezet szoritanak.

— Nos, mi újság? — kérdé Barrable ur vidáman.

— Semmi. De arról meg vagyok győződve, hogy szeretnek — válaszolja Dorka.

— Ne mond! Astál-e aknákat, tettél-e indítványokat, vagy ejtetél-e el példálózgatásokat?

— Nem tettem semmit. Egy bajszállal sem vagyok közelebb a czéломhoz. Nincs bátoraságom —

— Mert, nem jött még el az ideje? Ki az a kít szeret? Mert többes számba beszélte.

Borbálát vádolták boszorkánysággal; de mivel a szokások hét tanu eskjtie nem került ki ellene sem pedig a vizpróban nem találták bűnösnek, „simpliciter abszolvtatott.” Ugo-camegyében, 2689-ben, Aztalos Zsófia és más három társa bűnösnek találtatván, máglyán halt.

Deésen 1723-ban. Mészáros Máriát elítélték azért, „mert neki minden füvek megszólalnak és ha az embernek a szívet megtagogatja megtudja, mit beszélnek felőle.”

Ma már Cumberlandnak nyitva állanak a szellemi arisztokrácia összes szalonjai, ámde bezzeg rosszul járt volna a gondolat-olvasó, ha akkor produkálta volna magát nyilvánosan!

A legnevezetesebb boszorkánypör nálunk a szegedi, mely 1728-ban folyt le s kihatott egész Európára is. Az eredeti akták szerint 1728-ban a boszorkánysígezen megégették 6 boszorkányt, 7 boszorkányt, a kik mind 60—80 éves férfiak és asszonyok voltak.

Máglyán végezte életét Szeged város bírája, Róza Dániel, ki 62 éves agastyán volt és Tóth Örsze 70 éves nő, kiknek és társaiknak katasztrófáját a frankfurti Öffentliche Wöchentliche Postzeitung is fölemli, a kivégzési aktus leírásával kísérve, egész közönyösen, mint valami egészen természetes dolgot, a milyenek másutt is történnék. — Megjegyzji, hogy az egyik boszorkány, bár jó kövér volt, nem nyomott többet — másfél latnál.

Végre VI. Károly császár még 1728-ban kibocsátott egy rendeletet, mely a szegedieknek a legnagyobb óvatosságot rendeli a boszorkánypörök elintézését illetőleg. De még 1747-ben is folytak boszorkánypörök Szegeden, míg Mária Terézia híres udvari orvosának, Van Swieten-nek, tanácsára elrendelte, hogy a boszorkánypöröket csakis értelmes tiszt orvosok közbenjárásával tárgyalják; e szerint Mária Terézia is arra az álláspontira emelkedett már, a melyen mi ma állunk.

Laufenauer professor, ki képekkal is illusztrálta előadását, fölemlítette még az 1885-iki, braunschweigi esetet, mikor egy iskolában járványos izomrángást, vagyis Vitustáncz mutakozott a növendékeken.

Márczius idusa.

(Visszapillantás a kolozsvári márczius 15-iki bizottság működésére.)

A legszebb ünnep nap márczius idusa nekünk, magyaroknak. Márczius hónapban ébred a természet; ébredése utnak indítja díszítő mesterét: a kikeletet, hogy vonja be zöld bársony szőnyeggel a földet, ruházza fel virággal a fát és bokrot. A virágok illatárjában, a zephir lágy susogásában, a madárdalban márczius idusától kezdve a szabadság lehelletét érezzük, a szabadság elbűvölő lágy dalait halljuk.

A szabadságot epedt, vágyott és szomjazott a pesti fiatalság is és ki is vitta azt 1848 márczius 15-ének nagy napján.

Eltelt azután sok esztendő. Mindenik elhozta a maga viszontagságteles eseményeit egyesekre úgy, mint a nemzetre. Voltak évek, melyek alatt a legnagyobb titokban rejtegettek s csak lopva olvashatták azokat a lángbetűkkel irt sorokat tartalmazó nyomtatványokat, a melyek mint isteni sugallat, röptében születtek a nagy napokban, a melyek szíveket gyújtottak és a szabadság szent tűzét élesztették.

Ismét jöttek évek, melyek alatt a kivívott eszmék rendre örök diadalt arattak, a

melyek alatt a nemzet szabadabban lélegzelhetett, a melyek alatt meg volt engedve, hogy gondolatait szabadon kifejezhesse.

1848. márczius idusától kezdveverrel borított mezőkön karddal, és a csatamezőkön kívül az igazság és ész fegyvereivel titáni harcokat és sisíphusi munkát végzett nemzetünk azért, hogy megvalósítsa azokat az eszméket, a miket a nagy napon, a pesti diadal napján proklamáltak, s a melyek palladiumai annak, hogy rabok tovább nem lettünk!

Rendre lesimultak a hullámok, enyészni kezdtek az ellentétek. Kalászkok lengtek a hősök sirja felett, kinyílt az ártatlanul börtönben sinlődők előtt az ajtó rozsdától nyirkorgó zárja. Hazatértek száműzötteink. Kossuth nőtainkat, harcezi és nemzeti dalainkat ajakára vette az édes anya, s mialatt lágyan ringatta ölében csecsemőjét, altató dal gyanánt ezeket énekelte neki.

Igy telt el egy negyed évszáz. A 25-ik márczius 15-én legelőször Kolozsvár falai között ötlött fel az eszme az iránt: hogy e nagy nap, mint nemzeti ünnep megünnepeltessék.

Egy fiatal, a nagy napok és nagy események emlékeit és történetét kutató író agyában fogamzott meg először a gondolat, hogy e napot ünnepnappá tegye a nemzet. A felvetett gondolat viszhangot keltett. Az eszme egy zászló volt, mely alá nyomban csoportosult Kolozsvár fiatalságának színeje s megalakították a márczius 15. bizottságot. E kezdeményező: Hory Béla volt, jelenleg Kolozsmegye árvaszékeének elnöke s az állandó bizottság pénztárnoka.

A nyomban megalakult bizottság ünnep tartására még nem kapott hajlékot. Ott kezdte tehát, a hol a hősök végeztek; kivonult a Rákóczy hangjai mellett a temetőbe Bölöni Farkas Sándor sirjához. Nem kellett sok szó beszéd. Kolozsvár lakossága megértette, szíve megérezte miről van szó. Öt-hatezer ember lepte el a halottak helyét, a hol Hegedüs István beszélt Bölöni Farkas Sándor sirjánál.

Ott voltak a tömegben az 1848-beli honvédek közül többen s a beszéd hatása alatt örömkönyök rezegtek ezek szemeiben.

Énekelte a „kolozsvári dalkör” s éltették a főtérén a szabadságot s Kossuthot.

A reá következő évben 1874-ben a bizottság Papp Miklós elnöke alatt már beköltöztette az ünnepet a városi vigadóba. — Sáni László tartott felolvasást, E. Kovács Gyula és Némethy Irma szavaltak. Az ünnepély jövedelméből 247 frtot küldtek a honvéd menház részére.

A „hivatalosak” (fő-alispán, polgármester, állami, megyei, városi tisztviselők) 1875-ben nyilvánítottak érdeklődést először a bizottság e nemzeti ünnep napja iránt. Tömegesen jelentek meg ekkor s előttük beszélt Hegedüs István, szavalt Kovács Gyula, és Némethy Irma. A disztrakomán ez estén százszáz ötvenheten vettek részt Kolozsvár minden osztályából.

1876-ban Kovács Gyula egy részletet mutatott be Jókay „Milton”-jából. Pataki Ottilia, Kordin Mariska énekelte; Boér Emma szavalt, Szenkovits Gyula zongorázott az ünnepély 223 frt 60 kr, tiszta jövedelmét az árvíz által sújtott duna mellékieknek engedték át. Ez ünnepély után állandósult meg a bi-

zottság. Kimondotta, hogy e párt színezet nélküli ünnepélycken ápolni fogja a hazafias szellemet, ébren tartja a márc. 15-ét s közérdekű játékokat fog anyagi segéllyel támogatni.

Az 1877. évben a kolozsvári zenekonzervatórium is beleszólt egy szép hangversennyel az ünnepbe.

Berlioznak „Rákóczy indulóját játszta el nagy hatással. Hegedüs István alkalmi verset szavalt. Dobál Ilka, Szenkovich Ilon zongorázta, Magyary Ilon szavalt.

1878-ban az ünnepélyen nagy férfiak működtek közre. Sáni László és Teleki Sándor ezredes tartottak alkalmi beszédeket, Kovács Gyula, Boér Emma, Böhm József szavaltak. Pap Miklós leplezte le a Petőfi szobrát melyet e bizottság két évi jövedelméből 209 frt 64 kron az Erd. muzeumnak megvásárolt. Ugyanekkor egy összeg adatott a hunyadmegyei előlábosodott magyaroknak is.

A márczius 15. eszméket megörökítő szobor felállításának eszméje s az erre való gyűjtés 1879-ben érlelődött meg. Azonban ez ünnepély jövedelmét 282 frt 44 krt, a bizottság kivételkép a szegedi árvízkarosultaknak adta át. Ez év ünnepélyén Békési Károly olvasott fel, Blau Gyula hegedű virtuoz zenét, Erdélyi Marietta, Szigligetiné, Pálmay Ilka énekeltek, Szacsay Imre pedig szavalt.

1880-ban Váradi Károly olvasott fel emlékeztet; Melitsók Frigyes zongorázott; Indali Gyula, Lichtenegger Viktor, Ramazatter Jolán szavaltak; Cseh Mariska énekelte. Takarékpénztárba helyeztetett szobor alapra 204 frt.

Ekkor vétetett tervbe, hogy a szobor eszméje országossá tétessék s a jövedelem fokozása tekintetéből évkönyvek kiadását is elhatározta a bizottság.

1881-en emlékbeszédet tartott Bartha Miklós, Hory Béláné urnó szavalt, Boér Gergely, Gégenbauer zongora kísérete mellett hegedült, Weér György zongorázott, Lichtenegger V. szavalt. Bevétel volt 250 frt.

Az ünnepély 1882-ben még nagyobb tért foglalt. Emlék beszédet tartott Deaky Albert; Ferencz József, Örléy Flóra énekelte, Szacsay Imre szavalt; a bizottság jövedelme tett 162 frt 33 krt.

A következő évben 1883-ban a Redout el volt foglalva a nőegylet által; a bizottság a tornavivodában tartotta meg az ünnepet. Itt is zsufolásig telt meg a terem. Ferenczy Zoltán beszélt, Dobál Ilka zongorázott, Kovács Gyula szavalt: Zolyomi Jenő énekelte. 150 frtot tett ki itt is a tiszta jövedelem.

1884-ben az ünnepélyen De Gerandó Antónia olvasott fel, Blaha Lujza asszony énekt; Hubay Aranka, Zilahi Gyula szavalt, Groisz Helén zongorázott. Tiszta jövedelme volt az ünnepélynek 635 frt 46 kr. Az egyetemi ifjúság ebben az évben ünnepelte meg először ezt a napot. Beszélt Bónis Samu, H. Veres Károly, szavalt Bodor Géza és Isekutz Aurél. Énekelte az egyetemi dalegylet. Azóta évről évre megtartja az egyetemi kör ünnepélyét.

1885-ben emlékbeszédet tartott Bartha Miklós; szavalt Kovács Gyula és Nagy Ibolyka, énekelte Bognár Vilma asszony; Farkas János és fia vonós kettőst adtak elő.

1886-ban emlékbeszédet tartott dr. Török István; zongorán játszott Rigó Anna; felolvasott Gyarmathy Zsigmond, Gyarmathy Zsigánénak Vasvárirol „Az ifjú hős” című rajstát; Balogh Györgyné dr. Salamon József zongora kísérete mellett énekelte, dr. Hegedüs István és Gerő Lina szavaltak.

1887-ben dr. Csernátóni Gyula tartott emlékbeszédet; Kovács Gyula, Ivánffy Jenő, Medgyaszai Evelyn szavalt.

1888-ban Sándor József beszélt; Ditrói Mórné, Fáy Szeréna, Malonyai Dezső szavalt; Bideskúti Ella zongorázott, Réthy Laura énekelte. Már ekkor a bizottságnak a szobor alapra 1890 frt tőkéje volt, melyből 500 forinttal Emke örökös tag lett.

1889-ben Gyarmathy Miklós alispán tartott emlékbeszédet; Montbach Sándor lo-vag zongorázott; Ádám Endre szavalt; Balogh Györgyné énekelte.

1890-ben Herepey Gergely ev. ref. lel-kész beszélt; Serli Lajos zongorázott; Kovács Gyula, Bárdi Géza szavalt, Réthy Laura énekelte.

Összefoglalva említjük meg, hogy mindenik ünnepélyen az első felhívásra mind a kolozsvári Dalkör mind a polgári dalegylet a legnagyobb készséggel működött közre. Salamon János zenekarával mindenik ünnepélyen díjtalanul játszott.

Mindenik ünnepélyt este társas lakoma követte, a hol együtt voltak Kolozsvár polgárai közül azok, a kik e nagy nap eszméi iránt igaz lelkesedéssel viseltetnek. Ezek a társas estélyek, melyek élénkítői voltak mind-

annyszor az ünnepélyek sikerének, kivétel nélkül mindig sikerültek.

Ime, jobbára csak a neveket említve is fel, egy díszes és hosszú sorozatot képeznek a kolozsvári márczius 15. ünnepélyek. A kolozsvári bizottság lelkesítő példája nyomán mozdult meg az ország csaknem minden városának hazafias polgársága arra, hogy e szent napot állandóan megünnepelje.

Ma már minden iskola, minden testület, melynek élén hazafias érzelmtű férfiak állnak, ünnepet ül e napon. Elő jár a jó példával ebben az országház, mely márc. 15-ét megünnepeli azzal, hogy ezen a napon országgyűlést nem tart.

KUSZKÓ ISTVÁN.

A márczius 15. ünnepnap Kolozsváron.

Kolozsvár, márczius 14.

Szíves tudomására kívánjuk hozni a közönségnek, hogy az ünnepély a Vigadóban pont 3 órakor veszi kezdetét. Azért kértünk mindenkit, hogy idejekorán jelenjék meg, mert a késői érkezések zavarólag hatnak az ünnepély menetére.

Az ünnepély programjának egyik főny-pontja lesz E. Kovács Gyula költeménye, melyet a kiváló poéta ez alkalomra írt. A költemény címe: „Kossuth Lajoshoz.”

A kolozsvári különböző egyetek és társulatok a holnapi ünnepélyen küldöttségi-leg lesznek képviselve. A legnagyobb számmal, mint halljuk a kolozsvári iparos-egylet fog megjelenni.

A főtanodák ifjúságai pedig testületileg fognak részt venni az ünnepélyen.

A kolozsvári nemzeti színházban a nagy nap emlékére Rátkay László „Toborzás” című hazafias magyar népszínműve fog színré kertülni.

A márczius 15-iki ünnepélyeket rendező bizottság az előadásón testületileg fog megjelenni, hogy itt is lerőjja a szabadság e szent napja iránt méltó kegyeletét.

Az egyetemi ifjúság által rendezendő emléktünnepély a vigadói ünnepély után veszi csak kezdetét, hogy a közönségnek alkalma legyen itt is megjelenhetni.

Özv. Nagy Antalné urnó hat darab Kossuth bankót ajánlott fel a bizottság által létesítendő muzeum számára. Eddig már begyűlt: 100 frtos 2 drb, 10 frtos 3 drb, 5 frtos 3 drb, 2 frtos 2 drb, 1 frtos 2 drb, 30 pengő kros 2 drb, 15 pengő kros 3 darab. Megjegyzendő, hogy mindenik pénzből legalább 2 drbra volna szükség azért, hogy a kiállítás alkalmával üveg alatt mindkét oldalról lehessen a pénzeket bemutatni; kettőnél több példány bekltdése szintén nem felesleges egy-egy fajtaból azért, mert némelyik bankó megvan viselve úgy, hogy a rajz tisztán nem vehető ki. E pénzek s általában a tártárgyak a bekltdők neveinek kitüntetésével (ha csak a bekltdőknek ellene észre vétele nélkül) csen) fognak őriztetni.

Ujabbán Kuskó István a jánlotta, fel az önvédelmi harcokorabeli gyűjteményéből a Pesti Közlöny című hivatalos újság 1848 évbéli folyamát, melyből azonban néhány szám hiányzik s azért kívánatos volna ha más is küldene be a lapból egy gyűjteményt hogy lehessen egyteljes évfolyamot összeállítani a muzeum részére. Allenberg Hermin k. a. egy 1848—49-beli képekkel illusztrált honvéd albumot küldött be. A bizottságnak az Erdélyi muzeumban is több rendbeli tárgyak vannak ideiglenesen elhelyezve a mult évekről. Ezek között van a bizottság által vásárolt Petőfi szobor is.

A redouti ünnepélyre az I-ső és II-od rendű ülőhely jegyek valamint az ablak jegyek egy néhány kivételével már mind elkeltek. E néhány jegy a Böckel tüzletében ma este s holnap d. e. még kiváltható. Állóhely jegyek kaphatók lesznek a helyi pénztárnál is.

A banket sikere szintén biztosítva van. Tegnapi közel 100 jegy eladása jelentetett be az elnökek, a jegy eladók ez uton kéretnek fel, hogy eladott jegyeiket ma, legkésőbb holnap reggel az elnöknel tájékoztás végett bejelenteni sziveskedjenek. A bankettr az elnöknel válthatók további jegyek.

A márczius 15. redouti ünnepélyre a mai napig feltűztettek: gróf Teleki Miklós 10 frtot, gróf Beldi Ákos főispán 5 frtot,

Müller Dániel körjegyző Bánffy-Hunyadról 5 forint, özv. Mohay Károlyné 2 frt.

Ereklyéket ujjában adományozott Székely Dénes egy egész halom hirlapot, ezek között van: Kossuth hirlapja, Honvéd, Közlöny, Ellenőr, Társalkodó, „Hon és külföld”, „Mult és Jelen”, „Március 15”, „Alföldi Hírlap” és „Kolozsvári híradó”.

Mák Ferencz Kadási Dániel hivatalos jelentéseit Ugron István kormánybiztoshoz Tordán ajánlotta fel a bizottság tervezett muzeuma részére.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 14.

— **Március 15-ét** az iparos ifjak is a nagy naphoz méltó lelkesedéssel ünneplik meg holnap d. u. 6 órakor saját helyiségükben (Trencsintér Máriaffy-ház). Az ünnepély programját a rendező bizottság úgy állította össze, hogy minden tekintetben a legelőrebbesekhez igazodik. Az elnöki megnyitó beszéd után a dalszakosztály éneke következik, melynek vezetésével Sebesi Samu tart emlékbeszédet. Ezt ismét ének, szavallat és cimbalmon játék követi, melyben ismert művészi erők működnek közre. Ez ünnepélyre is felhívjuk a hazafias közönség figyelmét.

— **Színházunk állandósítása.** Ditrói Mór a kolozsvári színház igazgatójának kérése következtében Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága — mint ez már tudva van — a nyári színházátalakítási költségeire 3000 frt segélyt szavazott meg. Ezzel lehetővé tette azt, hogy a színházultra ne legyen kénytelen elvándorolni a nyári időszakban tehát segédkezett nyújtott arra, hogy a színház állandósításának kérdése ismét egy lépéssel előbbre haladjon. Ditrói Mór igazgató tegnapelőtt kérésintézt a színház-alap ellenőrző választmányához, kérve, hogy az alap tulajdonát képező nyári színház épülete neki engedjék át a végéig, hogy az a szükséges javításokat megtegye és abban előadásokat tarthasson. Az ellenőrző választmány e kérés következtében beleegyezett arra, hogy a nyári színházban a tervbe vett átalakítások Ditrói igazgató által eszközöltesse és abban előadásokat tarthasson. Mindenesetre csak örömmel vehetünk tudomást az intézkedésekről, mert arra látnak alkalmaknak, hogy a színház állandósításának kérdése a komoly megvalósítás útjára tereltesse.

— **Az erd. r. kath. igazgató-tanács** f. hó 13-án tartott ülésében a püspöki megyében foganatosítandó egyházi építkezések körül a folyó 1891. évre a betelteni, fenyédi, köröspataki, csomafalvi, szerdahelyi, gyergyó-békási, székely, harasztosi és balánbányai építkezéseket, mint legsürgősebbeket határozta el. Ezek összesen mintegy 15 ezer forintba fogna kerülni. A szükséges mintegy 130,000 frtot kívánna, de a mostani 15,000 forint előirányzatnál többet nem bír meg (az erd. róm. kath. vallás alap. A marosvásárhelyi hitközségnek leányiskola építésére 20,000 frt kölcsönt adott. A bothfalvi cukorgyár jövőre a távolfekvő vidékeket és így a marosvölgyi termelőket is kizárta; egyedül a radnóthi uradalom, mint nagyteljesítő tartotta meg; miért is a termelés folytatása elhatározatott. A státus valamennyi építletét tűzkár ellen ugyanegy társulatnál akarván biztosítani, a különböző ajánlatok körül mint legelőnyösebbet a Magyar-Francia részvény-társulat ajánlatát fogadta el.

— **Zene-estély.** A kolozsvári zene-társaság tegnap este tartotta a r. k. lyceum dísztermében zártkörű II. zene-estélyét kizárólag pártolói részére. A tagok zűrzavaros megfoglaltak a ternet, sorokban helyet foglalt az öreg Brassai bácsi, ki köré a Kolozsvár előkelő zenei közönségét olyképen láttuk csoportosulni, mint egy kitűnő családapa köré a kiterjedt és több ágra oszló családtagokat. A másor a Beethoven Fidelis nyitányával vette kezdetét, melyet a társaság nagy praeizióval, gyönyörűen játszott. A második pont E. Grig. zongora-hangversenye volt, melyben Rigó Anna k. a. zongora játékat az egész társaság zenével kísérte. A fél óráig tartó darab mélyen lebilincselte a hallgatóság figyelmét, oly művésziesség volt előadva a kisasszony által játszott zongora rész, hogy a zenei társaságnak öt követni a legnagyobb könnyűség volt, a mi természetesen a mű-összevágo praecis előadását eredményezte; a közönség zajos tapsokban tört ki és a műkedvelő művészt a lámpák elé hívta. A Mozart szinphonája hasonlóképpen kitűnően lett előadva a társaság által. A Wagner Lohengrin I. felvonásának fináléja gyönyörű volt az estélynek. Kolozsváron ily művésziesség előadva ezt a zenei részletet még soha sem hallottuk. Általában a mai estén arról győződünk meg, hogy oly kitűnő művészi erők vannak társadalmunk előkelő köreiben, hogy a legnagyobb elismeréssel adoznunk Serli Lajos karmesternek, s a társaság intéző és működő tagjainak, kik a közönséget ily nem hétköznapi élvezetben részesítik.

— **A kolozsvári kiscsigó takarékpénztár szövetkezet** folyó évi február 18-án tartott évi rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet, forgalmi mérleg és vagyongimutatást külön füzetben is kiadta, mely-

most került ki a sajtó alól. A közgyűlésről annak idején részletes tudósítást közöltünk, e helyen a csinosan kiállított füzetből a következőket említhetjük fel. Az intézet igazgatósága következő tagokból áll: elnök: Ferencz József unitárius püspök, alelnök Dr. Finály Henrik egyetemi tanár; vezérigazgató Kovács László; tagok: Gróf Bély Ákos főispán, Bárány Ernő nagybirtokos Züllich István ny. főispáni helytartó, Korbuly Bogdán bankigazgató, Gáman Zsigmond iparkamarai titkár, Kovács János főiskolai igazgató, Dobál Antal ügyvéd, Kiss Mór, bizt. társasági titkár, Nagy Lajos tanár. A felügyelő bizottság: elnök Hajós János ny. miniszteri tanácsos, alelnök dr. Felméri Lajos egyetemi tanár, tagok doktor Sárkány Lajos tanár, Reil Dániel iparos, Demeter Károly birtokos, Dávid Antal jószágigazgató. Tiszviselők: Petrán József titkár, Geltech János főkönyvezető, Tóth József főpénztárnok, Wagner Ferencz könyvezető, Csermák János és Tauffer Ákos számviszték.

— **Dr. Klug Nándor** kolozsvári egyetemi tanárt, mint Bpestről írják, legközelebből kinevezik a budapesti egyetemhez Jendrassik helyébe.

— **Tánc-estélyt** rendeznek az Újvilág helyiségében holnap, 15-én este kettős zenekarral az önkéntes tűzoltó egyet alap pénzára gyarapítására. Az estélyre a jótékony-cél iránti tekintetből a közönség figyelmét felhívjuk.

— **A kolozsvári polgári dal-egylet** a holnap március 15-én tartandó nagy nemzeti ünnepén a Vigadóban szintén közre fog működni élénkeivel Mosonyi M. „Szentelt hantok” című himnuszát. — Az ének próbát a derék daleyet tegnap este tartotta meg kitűnő sikerrel.

— **Kolozsváriak a heraldikai társaságban.** A Budapestben alakult „Heraldikai és genealogiai társaság” az 1891. évre névkönyvet adott ki, melyben több kolozsvári férfi nevével is találkozunk. E szerint az igazgató választmány tagjai között találjuk Kovács Lászlót, dr. Finály Henrik és gr. Esterházy János urakat. Alapító tagok Kolozsvárról, gr. Esterházy János, özv. gr. Bethlen István, Sigmund Ákos; pártoló tagok gr. Bély Ákos, gr. Esterházy Miguel, Kovács László; évdíjasok dr. Finály Henrik és Hajós János. Nem tartjuk érdektelennek felemlíteni, hogy ez egyre fejlődő társaság célját egyebek közt a magyar családok történetének okleveles alapon való megismerése és terjesztése képezi, s épen e cél elérésében a magyar írói és főrangú körök meglehetősen részesítik.

— **A K. A. C. versenybizottsága** hétfőn márc. 16-án este 7-ór a torna vívoda helyiségében gyűlést tart, melyre a t. veszt. tagokat tisztelettel meghívja Tárgy: A tavaszi verseny program megállapítása. Bárány Jósika Gábor.

— **Mi kellett gr. Clam Gallasnak 1849-ben?** Megsárgult vonásokkal két merített papírdarabra, miket Bárány György küldött be, lakonikus rövidséggel a következők vannak írva: „Gróf Clam Gallas tábornagy ur ő nagyméltósága rendeletéből: Aug. 21-én délelőtti pont 10 órára kell: 18 ezer részlet kenyér, 4800 részlet szén, 7200 részlet zab, árpa, törökbuza, 40 mázsa szalonna, 190 veder pálinka, 1120 veder bor, 45 mázsa dohány. 300 fuvar. (A bornak és pálinkának az irt időre szekerekre rakva kell lenni.) Aug. 22-re kell: 36 ezer részlet kenyér, 9200 részlet szén, 14200 részlet zab, árpa, törökbuza. Ezen napon kezdve reggeli 9 órára mindaddig a míg ellenkező nem rendeltetik. 144 veder pálinka, 560 veder bor. Végre aug. 22. reggeli 6 órára a fennebbi 300 fuvaron kívül kell: 200 négyes fuvar. — Ismét aug. 24-e délelőtti 10 órára 9000 részlet kenyér; augusztus 25-re délelőtti 10 órára 18 ezer részlet kenyér. Ismét aug. 27-re 1849. délelőtti 10 órára kell: 18 ezer részlet kenyér. Ismét aug. 30-án délelőtti 10 órára 18 ezer részlet kenyér, 4800 részlet zab, naponként 150 fuvar. Ferentzi József — 25.* Eddig tart a szűk szavakban, de annál nagyobb numerusokban rendelkező irás. Hogy azt a tenger részlet kenyér, bort, pálinkát áll rövid idő alatt hogy volt képes a kitűzött órára Kolozsvár közönsége elő teremteni, arról a megsárgult papíros hallgat. Tudni még azt sem lehet, hányadik ily rendelkező irás volt ez.

— **Dr. Rudas Gerő** kolozsvári jeles orvos a szegény sorsu emberek részére hetenként kétszer rendel ugyint vasárnap és szerdán délután ingyen.

— **A gyulafehérvári takarékpénztár** XIX-ik rendes közgyűlését nem március 14-én — amint az tévedésből lapunk 46, 50 és 51 számaiban hirdette volt — hanem f. hó március 16-án hétfőn fogja megtartani. E körülményt ajánljuk nevezett intézet részvényeseinek figyelmébe.

— **Zilahon** nagyban folynak az előkészületek a március 15-iki ünnepélyre. A „Wesselenyi egylet” rendezi ezt a „Dalkör” közreműködésével. Az ünnepi beszéd tartására Kerekes Endre főgymnáziumi tanárt kérték fel. A városban általában nagy az érdeklődés.

— **Kisfaludy Károly szobra** Győrött. A győriek régi óhajta, hogy a megye nagy szülöttének Kisfaludy Károlynak szobra városukat díszítse, a megvalósulás stádiumába lépett. A szoborbizottság műszaki albizottsága Laszberg gróf elnöklése alatt tartott vasárnapi ülésében Mátrai György szobrász, a budapesti iparművészeti iskola tanára bemutatta Kisfaludy Károly szobrának kis mintáját. A bizottságban annyira megtetszett a bemutatott minta, hogy elhatározta, hogy a pályázathirdetést mellőzi s Mátrait bizza meg a szobor elkészítésével s e határozatot terjeszti a nagybizottság elé. Az egész szobor a művész tervei szerint 15.000 frtba kerülne.

— **A Kochin hatástalansága.** A bécsi közlekedési osztályain és a klinikákon — mint Bécsből távirják — a Kochinnal való beoltásokkal már felhagynak, miután a szer hatástalannak mutatkozott. A beoltásokat legelőször Veinlechner tanár szüntette be, a ki a gyógyvers hatásában egyáltalában kételkedett. Őt követték Redtenbacher, Scholz, Drasche és nyolcz nap előtt Schrötter tanár is. Schrötter tanár klinikáján tizenkét nap óta a Liebreich-féle kanthardint használják, eddig azonban eredménytelenül.

— **A román egyetemi ifjak** egy emlékiratot bocsátottak közre francia nyelven, melyben a Magyarországon élő románok elnyomatásáról, szörnyű üldözéseiről és kizsákolásáról beszélnek s bepanaszolják ezért Magyarországot a múltvilág elé. Az emlékirathoz egy térkép van mellékelve, mely Magyarországot majd egész keleti felét mint románok által lakott területet tünteti fel. Az emlékirat, úgy látszik, a kisdédvási törvényjavaslat betervezésére alkalmából született meg s telve van szemem-szedett hazugságokkal s az orosz császár dicsőítésével.

— **A legyező-kiallítás** Bpsten az első három nap alatt közel 2000 látogatót tekintet meg. A kör tagjai közt leendő kisorsolásra hét legyezőre szánt, selyemalpra festett képet vettek meg: Nagy Lászlórt, Ehmanns Tivadar bárótól, Pálya Celesztintől, Neogrady Antalról, Pap Henrikől és Sikorskáné sz. Zsolnai Juliától. E legyezőket az ugyane célra vásárolt festményekkel és iparművészeti tárgyakkal együtt március 17-én d. u. 5 órakor fogják a műbarátok köre választmányának jelenlétében a műcsarnokban kisorsolni.

— **Összevagdalt postakocsis** Aét 6-liszka postakocsis ellen február hó 26-ára, a liszka-bölcsvai vasuti állomás fele v. k. 7 uton merényletet követtek el. A Liszke-ostele fél 10 órakor kiindult postakocsin, a lácsist egy 17—18 éves legény, agyafabó vern. vérebe eszméletlenül fetrengve találták a vezetett vasuti állomáson. A tü fejen mely sebtátongott, jelétül annak, hogy utközben gyilkosok támadtak rá. Súlyos sebei következtében eszméletlenül a kocsiba hanyatlott a szegény postakocsis, a ló pedig, mely már évek óta nap-nap mellett járja hivatalos útját, kivitte a vasuti állomásra s ott a szokott hely-n megállt. Az Újhelyből jövő vonatra várakozó közönség a vérágyazott történetre csak akkor lett figyelmes, mikor a tolcsvai postás észrevette, hogy cimborája nem száll le s emiatt kárment csapat. A postaküldeményt tartalmazó láda sértetlen volt. A liszka csendőrség azonnal megindította a nyomozást, de ez ideig, minthogy a kocsi el-halál közt van s beszélni nem tud, csak annyit sikerült kiderítenie, hogy a postát a megjelölt utszakason lévő kőhőnál lesből támadta meg a gyilkos, a ki a kocsióra öt fejszeccsapást mért, melyek egyike a gubán és téli ruhán át csak gyengén sebezte meg vállát, a másik négy azonban e fején mely és súlyos sebeket ejtett.

— **Tiltakozó román gyűlés.** Az aradmegyei románok tegnapelőtt délelőtti 10 órakor tartotta meg már eleve jelzett népgyűlést Aradon. A népgyűlést az aradi románok néhány intelligens tagja hívta ugyan össze, hanem azért az aradi román körök csak elvették, néhány ismertebb nacionalista által voltak képviselve a közgyűlésen a nagy többség vagy nem értett egyet a mozgalom vezetőivel, vagy jobbnak látták nem vállalni nyíltan solidaritást a demonstrációkkal.

— **Egy kis telefonstatistika.** Nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is nagy lendülettel vett mára telefon használata. Budapestet nem számítva, Győr az országban levő telefonos városok között a második helyet foglalja el, a mennyiben 84 előfizetője van ott a telefonnak. A flumei távbeszélő nagyobb forgalmat mutat ugyan fel de régebbi keletű, míg a győri 8 hetűs. Pozsonyba január hóban 6100 beszélgetés történt, míg Győrött februárban 7718-án beszélgetettek.

— **A német császár magyar nótája.** A német császár a napokban berlini nagykövetségénél volt ebéden, hol magyar cigány banda muzsikált. Ebéd után a császár kétszer is elhazta az „édes anyám is volt nekem” kezdetű dalt.

— **Nagy viharok.** Londonból sürgönyzik a devonshirei és cornwalli grófságokkal való összeköttetés, melyet a szavazások megakasztottak volt a mai naptól fogva ismét helyre van állítva. A vihar nagy károkat okozott. Dorthumotnál két hajó hajótörést szenvedett; hat ember elveszett. Start Pointnál hajótörést szenvedett a Liverpoolból Valparaiso felé haladó Dryad bárka, melynek egész személyzete — 24 ember — vízbe fullt. Összesen mintegy hatvan ember vesztette életét a viharban, számos halászbarkáról nem tudnak még hol van. — Egy újabb londoni távirat szerint csütörtök délután ismét hóviharok voltak. Dél-Anghliában és Walesben több vonat a hóban elakadt. Devon-

shire grófságban a múlt éjszaka oly nagy volt a hideg, hogy a vasútvonalon a hó el-takarítását célzó munkálatokat abba kellett hagyni. — Lisszabonból távirják: Portugália egész partvidékén nagy vihar dühög. A liszszaboni, fqueirai és oportói kikötőkben több hajó megsérült. Két ember a Tajo folyóba fullt.

— **A koldusok Párisban.** Páris hatósága lehetőleg meg akarja szabadítani a világvárost a koldusoktól. — A városi hatóság bizottságát alakított, hogy az ügyet tanulmányozza, személyesen győződjek meg más városok intézkedéseiről. E bizottság többi közt megtekintette a hollandi koldustelepeket, hol az agról szakadt szegényeket elhelyezik s különböző dolgot végezhetnek velők. A megbízottak elvben a hollandi rendszer meghonosítását ajánlják Párisnak. — Első teendőjük az volt, hogy érintkezésbe léptek a közjótékony-sági intézettel s ez készen nyilatkozott 18 évre, megújítható szerződéssel bérbe adni a városnak a Marne-megyében fekvő chalmellei földeket összesen 150 hektárt. A talaj közepesminőségű mocsaras, termékeny. Nagy lecsapolásokat kell rajtuk véghez vinni. A bizottság e területen legalább ötven éves, keserűtelkű, de közimunkára még alkalmas személyeket akar megtelepíteni. A beköltözés-kor minden háztartás kapna egy kis házat, mintegy két hektáros zárt kertet, s egy évre elegendő ruhát és élelmet. — A házak a már létező központi épület körül volnának elhelyezendők s minden telepes napszámért dolgozhat a vállalat számára; a házat és kertet élethossziglan vagy munkára való képzetlenségig használatra bírná. Remélik, hogy a telep már májusban megnyitható.

— **Jelenet az olasz kamarában.** Az olasz kamarában egyik képviselő így végezt beszédét: „Ti Ansztria szánalomra méltó szolgáló vagytok; Crispi felgruott helyéről és öklét Imbriani felé emelve kiált: „Ti az esztelenség szószólói vagytok, politikai bohócok”.

— **Szerelmi dráma.** Megrázó eset történt vasárnap Nizzában. Rivoli herceg inasa, ki házas ember és három gyermek apja a hercegnő gyönyörű fiatal angol komornáját lelőtte s azután önmagát is agyonlőtte. Az inast az vite erre a rettenő lépésre hogy a szép leány, kit Miller Zsófiának hívtak viszszaütasította szerelmét,

— **Templomrablás.** Delova bács-megyei közönségben, szerdán éjjel ismeretlen tettesek betörték a a templomba és a sekrestyében elhelyezett építkezésre szánt 16,648 frt egyházi készpénzt ellopták. Magában a templomban a gonosztevők letördelték az oltárokat és összevagdalták a szentképeket. Az esetről telegramban értesítették a szegedi csendőrpáncsnokságot.

— **Elektromos kivégzés.** Sing-Sing fogházban két itélt gyilkost, név szerint, Slocum és Smiller, elektrommal fognak kivégezni. Kemmler széke már megérkezett a fogházba és kísérletet tettek vele lovakon, melyek azonnal kiadták párjukat.

— **Vilmos császár — nagypapja életrajzírója.** A „Truth” című angol lap szerint a német császár „I Vilmos német császár történetén” dolgozik mely munkájában Hintz Péter segítkezik neki. A mű két kötetes lesz és csak kétszáz példányban kerül ki a sajtó alól. Nem is kap belőle más, mint a Hohenzolern család tagjai, az európai uralkodók és a legkiválóbb állami könyvtárak.

— **Hatóságilag igazolt csoda.** A szentpétervári szent synodus hivatalos közlönye hosszas leírást közöl egy 14 éves fiú csodálatos meggyógyulásáról — egy csodateremtő segítségével. A fiú menthetlenül el volt vesztve, iszonyu kinok közt várta a halált, midőn megálmolta, hogy egyik szentpétervári templomban van egy szűz Máriakép, mely meggyógyítja. A fiut el vitték a templomban s ott a szentképe előtt a csaknem holt gyermek a szókkal állt talpra: „egészséges vagyok.” — s azóta teljesen egészséges. A nép közt ez a mese nagy izgalmat keltett s ez izgalom kétség kívül még fokozódni fog a synodus hivatalos approbációja folytán. — Oroszországnak úgy látszik nincs felvilágosult papja, k a babonát tildözze.

— **Padlevszki.** Már jóformán feledésbe ment Seliverstov orosz tábornok meggyilkolása és most hirtelen újra felmerült a gyilkosnak neve. Londonból érkezett sürgöny szerint egész határozottsággal hírlík, hogy Padlevszki Lisszabonban hajóra szállva Rio de Janeiroba érkezett.

— **Solymosi Eszter vagy Kohl-meyer Róza.** A tiszta-eszlári pórnek a new-yorki „Herald” által történt felelevenítése élénken foglalkoztatja a közönséget és sok mindenféle kombinációra ad alkalmat. Mint most kitudódik, az állítólagos Solymosi Eszternek, vagy mint magát nevezi Kohl-meyer Róának New-Yorkban történt felfedeztetése nem új dolog, mert dr. Friedmann Bernát, az eszlári pörben szerepelt egyik védő ez ügyben már február 18-án kapott levelet New-Yorkból. Egy február 4-éről keltezett levélben ugyanis Lewis Ferdinánd newyorki vizsgálóbíró közölte Friedmannal, hogy egy fiatal magyar nőtlopás miatt letartóztattak. Midőn nevét és származását kérdezték, vonatkozott feleletet adni, majd azonban bevallotta kletét amit később visszavont s más nevet mondott. A nőnél házmotázást tartottak s ez alkalommal egy ágytakaróba a „Solymosi” nevet találták hímvez. Midőn kérdőre vonták, honnan szerezte az ágyneműt, megtagadta a felvilágosítást. Az amerikai vizsgálóbíró azzal a kérdéssel fordult a budapesti ügyvédhez, nem gondolja-e, hogy e nő az

eszlári pörben szerepelt Solymosi Eszter: egyuttal arra kérte, hogy küldje el neki Solymosi Eszter: arcképet, valamint az eszlári pör adatait. Megemlítjük, hogy a vizsgálóbíró távirati választ kért s a felmerülő összes költségek megtérítésére vállalkozott. Dr. Friedmann az egész ügyet annyira kép-teleznek tartotta, hogy nem is válaszolt volna a levélre ha a hírlapok most nem közlik a new-yorki táviratot. Így azonban tegnap elküldte a newyorki bíró levelét Nyu-egyháza, dr. Heimann ottani ügyvédnek s egyzersmind ugyancsak tegnap válaszolt New-Yorkba is. Válaszában azt írja az amerikai urnak, hogy valószínűleg hamis módon jár, mert az ő véleménye szerint az nem elég támpont, hogy egy nevet megmondani vonakodó leánynál házmotázás alkalmával „Solymosi” monogrammal ellátott ágyneműt találtak, sőt inkább a mellett bizonyít, hogy az illető nem azonos Solymosi Eszterrel, mert az eszlári-pör hő-nője szegény paraszt lány volt, már pedig minálunk a parasztleányok nem használnak monogrammot.

— **Rabló orosz katoná.** Romániában nem kis meglepetést kelt a következő eset. A román Vadeni községből a napokban nehány szarvasmarhát hajtott el valaki s az őrzőket ezt észre vévén utána indult a rablónak: A prúthon áthaladó két rablót megpillantva, Rukon tüzeltek, mire az egyik sebestlen összeesett. Az őrzőket odasietett a fölsimerte a rablón az orosz határvédő csapat egyik katonáját. Most sietnek a dolgot elsimítani, de az eset már nyilvánosságra jutott s így aligha sikerül az eltusolás.

— **Czár és tábornok.** Bárány Krüdener, az ismert orosz tábornak, ki Plevánál az első vereséget szenvedte, nemrég 87 éves korában meghalt. Ez alkalomból az orosz lapok a következő történetet elevenítik fel: Krüdener az orosz-török háború alatt a 9 hadtest parancsnoka volt s Miklós nagyherceg a hadakozó orosz seregek fővezére megparancsolta neki, hogy ostrommal vegye be Plevánát. De a tábornok nem mozdult. A nagyherceg újra elküldte neki parancsát, de a tábornok azzal válaszolt, hogy ily műveletre se-reget gyengének érzi, azért az ily támadásért csak az esetben vállalhatna felelősséget, ha a nagyherceg parancsát írásban adta ki. A nagyherceg teljesítette kívánságát. Krüdener megtámadta Ozmán basát, de csufos vereséget szenvedett. Midőn II. Sándor császár tábornokával találkozott, Augusztus kétségbe-esett szavaival rivalt re: „Mit tettél katonáim-mal? Add vissza őket!” Krüdener választ helyett zsebjébe nyult s onnan egy iratot nyújtott át uralkodójának: a nagyherceg írásbeli parancsát. A császár átolvasta és intett a tábornoknak, hogy távozzék.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, vasárnap márc. 14-én.
Bérlet 150. szám.

A TORZÁS.

Eredeti népszimű.

Kezdeté 7 órakor.

Közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

A dr. Mezei Sándor és Szöcs Géza urak közt fennforgott becsületbeli ügy a mai napon előttink lovagiasan elintéztetett.

Kolozsvárt, 1891 márc. 12.

MORVAY ISTVÁN, Dr. ESTERHÁZY SÁNDOR,
SCHWEITZ VILMOS, TARNAY MÓR,
mint a dr. MEZEY mint a V. SZÖCS
SÁNDOR ur megbízottjai. GÉZA ur megbízottjai

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

RENDES SZIDOR

EZELEŐTT

GAJZIGÓ ISTVÁN

női divat és Confectió áruhaza és női ruha készítő műterme

Alapított 1862-ben.

Miként az előző saisonok alkalmával, ugy ezuttal is bátorodom a n. é. közönséget értesíteni, hogy külföldi bevásárlási utamból vissatérve

a női ruha készítő műtermem részére a tavaszi és nyári idény újdonságait, berlini eredeti modelleket, kabátok, mantillok, s.é. és sítaköpenyekben, valamint a legdivatosabb angol és francia divatelméket szereztem meg, melyek már teljesen megérkeztek.

Többek közt ajánlom 400 különböző mintájú Pongas selymeimet 1 frt 10 kr. méter árban.

Ki-áló tisztelettel

RENDESS ZIDOR.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

H i r d e t é s e k.

Sz. 1214—1890. v.

276. (1—1)

Árverezési hirdetmény.

A városi kir. járásbírósnak 10101—1890. szám alatti végzése folytán a Keresztesy Pál, mint Schmidek és Grünstein engedményesének Heinrich József és társa cég elleni 288 frt 23 kros ügyében 1890. évi február hó 1-én lefoglalt és 659 frtra becsült szappangyártáshoz szükséges felszerelések elárverezésére hatánapul 1891. évi Március hó 21-én délutáni 2 óra tüzetik ki, alperes kül-szappan-utca 9. sz. alatt levő gyári helyiségébe, miről felek értesítettek, oly hozzáadással, hogy elsőbbségüket alólírt kiküldöttéknél írásban vagy szóval az árverés megkezdéseig el ne mulasszák bejelenteni.

Kolozsvárt, 1891. évi március hó 10-én.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 684—1891.

271. (2—3)

Hirdetmény.

Ezennel köztudomásra hozatik, hogy az 1873. évben felépült és kibutorozott két emeletű, 39 helyiségből álló városi **Vendégfogadó** Szász-Régenben, a főpiacon, a marosvásárhely-szász-régeni vasút végállomásán 6 évre az **1891. évi Október hó 1-től 1897. évi Szeptember hó 30-ig** terjedő időre **folyó évi április hó 14-én d. e. 10 órakor**

a helyi városi tanácsnál nyílt árverés útján és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett a többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az évi haszonbér kikiáltási ára **4500 frt o. értékben**, melynek 10%-át minden árverezni kívánó bánatpénzül letenni köteles.

A közelebbi árverezési feltételek a városi tanácsnál a szokott hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szász-Régen város képviselő testületének 1891. évi március hó 7-én tartott üléséből.

GÖLLNER,
polgármester.

WAGNER DÁNIEL,
főjegyző.

TAUFFER JÁNOS kávéházában, Kolozsvárt egy teke és egy kárámbol-asztal

jó karban, teljes felszereléssel, ugyisintén **kávéházi márvány tetejű asztalok, kanapék, képek, tükrök** és 30 mtr. hosszú, egy magos (lámpri) az az **deszkafal burkolat** teljesen jó karban stb. — **jutányos árban eladó.**

Azonban csak **e folyó év április hó 3-án** vehetők át.

Értekezhetni lehet:

TAUFFER JÁNOS kávéházában Kolozsvárt.

Továbbá bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a **Kávéházam e folyó évi Március hó 31-én megszűnik** és így csak a **czukrászat marad**, mely mindennap 11 órakor bezáródik.

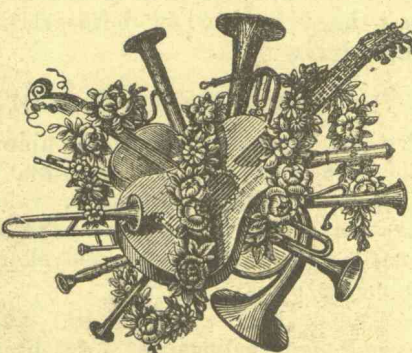
Tisztelettel

TAUFFER JÁNOS.

210. (2—5)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERNBERG ÁRMİN
BUDAPEST, VI. KERESZT-UT, 36. SZ.

Saját készítményű
mindennemű
**vonós-, verős-, fa- és
réz fuvóhangszerek**
és
**azok kellékei és
alkatrészei.** (9—20)

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

CZARTORYJSKY ZSIGMOND

LEGKEDVELTEBB S HIRNEVES SPECZIALISTA
VARSÓBÓL (LENGYELORSZÁG)

keresztül utaztában rövid ideig itt tartózkodik s bátorodik a n. é. közönséggel tudatni, miszerint hosszú éveken át tartó gyakorlat után sikerült neki a legöregebb és legelterjedtebb

tyukszem, fagydaganat, szemölcs és lenyomásokat,

valamint benőtt körmöket, kivágás, kiegészítés vagy vérzés nélkül, csak a legegyszerűbb természetsszerű, biztosan ható módszer alkalmazásával pár perc alatt biztosíték mellett gyökeresen, a legkisebb fájdalom nélkül eltávolítani.

Miután ezen találmánya az orvosi collegium által, mint legjobb szer elismertetvén, s Amerika, Angol-, Francia-, Orosz-, valamint Magyarországon a közönség részéről barátságos elismerésben részesül, reméli, hogy ezen megelégedést itt is kiérdemli.

Elismerő levelek nemcsak Európa legtekintélyesebb orvosai s egyetemi tanárai által, hanem budapesti tanárok és orvosok által kiálitva, u. m.: dr. Petrik Ottó, dr. Holló L., dr. Günther A., dr. Kosztka Emil, m. kir. honvéd huszár-ezredorvos, dr. Korda Kálmán kórházi igazgató, dr. Munk Béla, dr. Petz Lajos, kórházi igazgató, dr. Knopp Ferd., országos gyógyintézeti főorvos, dr. Gottschalk Ferencz, városi főorvos Eszéken, dr. Lobmayer Antal egyetemi tanár és m. kir. közegészségi tanácsos Zágrábban stb. stb., valamint számos legmelegebb köszönő-iratok magasabb személyiségek részéről, bárkinek szíves betekintéssel rendelkezésre állanak és bizonyítják e módszer kitűnő hatását.

Rendel: d. e. 9—12-ig és d. u. 2—5-ig, Hungária-szálloda I. emelet 5—6. szám. — Kívánatra házon kívül is.

Tiszteletdíj csekély.

201. (7—x)

ELADÓ ÜRES TELKEK.

A kolozsvári vasúti indóház és közraktárak feletti oldalon, hol három év alatt 40 új ház épült, házhe-lyeknek való

üres telkek eladók.

A már elkészített kútak 7—8 méternyi mélységből a legjobb ivóvizet szolgáltatják.

A telkek öt, egyenként 12 méter szélességű utcába vannak beosztva, mely utcák a Kómál közötti utca, a Zsidó-templom mellett lévő sikátoron át a vashidhoz vezetnek.

A telkek 800—1000 négyszög méter kiterjedésűek; áruk a fekvés szerint 400, 500 és 600 frt között változnak, készpénz-fizetés vagy részlet-törlesztés mellett.

A telkek egy része **nyaralóknak** vagy **gyűmölcsösnek** is állítható be.

Értekezhetni: Úvár, Bástya-utca I. sz. és Belközép-utca 3. szám alatt. 282. (1—3)

Fedélcserepraktár nagyban és kicsinyben

Kolozsvárt, Fapiac-utca 13. sz. („Máriaffy“-ház.)

Van szerencsém a t. építető és építési vállalkozó urakat tisztelettel és tesiteni, hogy az **UGRON AKOS** székely-udva-helyi általános kitűnő minőségűnek ösmert

fedélcserep és folyósó-tégla

gyártmányából nagy mennyiségű készlettel bizományi raktárt kaptam és képes vagyok úgy a cserep minőségével valamint az árakkal mindenféle gyártmánnyal a versenyt kiállítani.

A cserep megtekinthető a fűszerüzletemnél levő raktáromban és ugyanott az árak is megtekinthetők.

Nagyobb mennyiségű megrendelők tetemes árkedvezményben részesülnek.

Becsés megbízásokat kérve, maradtam tisztelettel

284. (1—1)

Taub Náthán.

Márvány- és Andesit Sirkő-gyár!

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **kültorda-utca 9. szám alatti**

KÖFARAGÓ TELEPÜNKEN

többféle márványt, ujabban pedig

fekete Andesit-követ

faragtunk és csiszoltunk, mi által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy árunk a legjutányosabbak.

Raktárunkon vannak nagy választékban: **homok-, bel- és külföldi márványok; többféle Granit és Syenit, Andesit, Labrador** stb. siremlék kövek.

A t. cz. vidéki közönség kérést követlenül hozzánk fordulni és az utazó úgynökök t. mellőzni, mert azon a pénzen, a mi az úgynököknek a megkötött ügyletből jár, bőven szerezhethet személyes meggyőződést a kőanyag, a munka, valamint olcsóság tekintetében.

A pontos méretek bejegyzésével rajz- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Eivállalunk mindennemű kőfaragó munkákat.

NAGY TESTVÉREK,

245. (3 10)

KOLOZSVÁRTT.

HIRETMÉNY.

Alulírott társulat ezennel közhirrre teszi, hogy a vezetése alatt álló:

„**kolozsvári áruraktárak és hitelbank**
áruosztálya“-nak

központi irodahelyiségét a **főtéren fekvő**

Szathmáry-féle házba

tette át.

Megbízások **gabonafélék**, kiválóan **nagyobb mennyiségű vetőmagvak** vásárlására és eladására, továbbá fölvilágosítások a közraktári intézmény igénybe vételére, árúelőlegek nyújtására, az érvényben levő vasúti tarifák után járó kedvezmények miként való használatára, valamint a **csucsal erdészeti iparüzletre vonatkozó megkeresések** ide intézendők.

Hitelbank- és Zálogkölcson-Társulat.

272. (1—4)

Jószág eladás.

Kolozsvártól két óra járásnyira, a **Mocsi** utban, a **kájáni határon** egy

400 holdnyi legelő tagosított birtok
e l a d ó.

Ezen legelőnek egyharmada első osztályu rét és 15 hold erdő.

Értekezhetni a tulajdonossal: **Kolozsvárt, belközép-utca 15. sz. a.**

283. (1—1)

Van szerencsém b. tudomására adni, hogy **Belközép-utczában CZETZ PÉTER** mellett, a mai kor igényeinek megfelelőleg egy

mellfűző (Mieder) üzletet

nyitottam, hol is mindenféle

mű- és egyenestartó fűzők

mértékeszerénti elkészítését a legbiztosabb árak mellett elvállalok.

Több éveken BÉCS, BUDAPEST és még más nagyobb városokban szerzett tapasztalataim által azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. rendelőimet a legpontosabban kiszolgálhatom.

Javítások, valamint **tisztítások** a leggyorsabban és legjutányosabban eszközöltetnek.

Videki megrendelések minták szerint a legpontosabban teljesítetnek.

Szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

267. (2—10)

Korngut Mária.

Med. Univ.

D^r. RUDAS GERŐ

az összes gyógytudományok tudora, egészségügyi tanár, v. egyetemi tanársegéd, sebészeti műtő (Opérateur)

Specialista Fogorvos,

a jelenkor igényeinek megfelelő minden új technikai eszközzel felszerelt

fogorvosi műtermében**Kolozsvárt, Főter, Rhédey-házban**
(a „Nemzeti szálloda” átellenében)

a legjobb amerikai műfogak, egyesek, valamint teljes fogsorok természetűszerűen és művészi kivitelben készíttetnek; valamint a letörött fogak koronái mű zománc-fogkoronákkal pótolhatók a szájban meglévő gyökerekbe erősítve.

Odvas fogak tartósan plombálatnak arany, platina, ezüst zománc és egyéb kitűnő tömőanyagokkal.

Fogak a káros fogkötől szépen megtisztíttatnak. — Eltörött műfogak kijavítása. — A szájüregben előforduló bármilyen betegség a haladó tudomány alapján gyógyíttatik a legjobban.

Fog- és foggyökérbiztosítások legjobb és legbiztosabb sikerrel eszközöltenek, — kívánatra alátámasztással (narcosissal) is.Mindenkor méltányos díjak!
1. (12-52)**ÚJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM.**Baró Kemény Géza ú. Monostor-utca 5. sz. házában
a kor igényeknek megfelelő**fényirodát**

rendeztem be és személyes működésem mellett újonnan megnyitottam.

Middn ezt a n. é. t. közönséggel tudatom, bátor vagyok megemlíteni, hogy nehéz vállalatot vettem magamra.

Bizva 28 évi szakmunkáimban, mely mellett erkölcsi érdemeim és kitüntetésem szólnak, bizva e nemes város és vidék hírlás közönségében, azon teljes reménységnek nézek elő, hogy támogatásukat, bizalmukat részemre megnyerendem.

Műtermembe a fényképezet terén minden néven nevezendő munkákat felvállalok; különösen vagyok bátor a t. műépítész és mérnök urak becses figyelmüket speciális fényképezetemre felhívni; ugyint: **műépítési tárgyak, épületek, tervek** stb. lefényképeztetésére, mely szakmám tökélye még senki által felül nem mulattak; munkáimnak a legmegfelelőbb kiviteléért és pontosságáért mindenkor kész vagyok felelősséget vállalni.

Magamat a nagyérdemű közönség becses jóindulatába és pártfogásába ajánlván

maradtam tisztelettel

214. (8-10)

MUNKÁCSY LAJOS,
fényképész.**HORVÁTH BOLDIZSÁR**

első erdélyi

CZIMBALOM KÉSZÍTŐ,

Kömálajja-utca II. szám, Kolozsvárt.

TÖBB KIÁLLÍTÁSON NYERT KITÜNTETÉSEK:

1878. Békés-Csabán arany oklevél.

1881. Debreczen. Bronzérem és állami jutalomdíj.

1883. Gyulán, bronzérem.

1888. Kolozsvár. Közreműködési köszönő okmány és jutalomdíj.

Készítek mindenféle **CZIMBALMOKAT**, hangfogóval és a nélkül 60 frttól feljebb tetszés szerint 300 frtig, jó állás mellett 3 évig.

Javításokat úgy helyben, mint vidéken, a legszolidabb árak mellett elvállalok.

Hangfogó nélküli cimbalomokra esztorgályozott lábakat és hangfogókat 20 frttól készítek.

Kérve a nagyérdemű műértő közönség becses pártfogását úgy helyben, mint vidéken.

Kösz. tisztelettel

346. (2-6)

HORVÁTH BOLDIZSÁR.**NŐI RUHA!**

Van szerencsém a t. cz. közönségnek becses tudomására hozni, hogy bécsi és budapesti utamból haza érkeztem és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy a helybeli, mint pedig a vidéki t. vevők igényeinek megfelelhettek, mert raktáromban:

Belközép-utca 9. szám

(Rueska-féle ház)

nagy választékban kaphatók a leggyorsabbtól a legfinomabbig, de kivétel nélkül a legizesebb és a legújabb divatnak megfelelő

Esőköpenyek, Jaquettek, Mantillek

és minden e szakmába eső

női-divat darabok.

Jelszavam: A legcsekélyebb haszon és a vevő teljes megelégedése tartja fenn az üzletet.

Kiváló tisztelettel

241. (3-4)

WETTENSTEIN MARI.

BÉCS, 1890. ÁLLAMI ARANYÉREM.

ARANKAMENTES**LÓHER-MAG,**

magkereskedői módon tisztítva:

rendkívül nagy szemű . . . 58 frt,

valamivel apróbb szemű . . . 52 „

rét és legelő felületésre . . . 40 „

Árak zsákostól 100 kilónként utánvétnek.

Minták ingyen és bérmentve.

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmi intézősége

Alsófehér-megye, vasút Alvincz. posta és távírda
185. Szerdahely. (7-x)**WEISZ ADOLF**férfi-szabó üzlete **KOLOZSVÁRT.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

szövet-raktáromat

a tavaszi időnyre a legdivatosabb és legújabb

angol-, francia-, hazai- és brünni gyalpuszövetekkel, a legfinomabb Peruvien-, Toszkin-, Kamarn- és Cheviot-mintákból láttam el és bátorodom a nagybecsűlt közönség figyelmét a műhelyemből kikerült izléses szabásu, elegáns és mérsékelt árú munkákra felhívni.

T. megrendelőim saját szöveit is ismert eleganciával és mérsékelt áron dolgozom fel.

Mély tisztelettel **Weisz Adolf,**
férfi-szabó üzleteKolozsvárt, Belmonostor- és Róza-utca szegletén
268. (1-10)**Honigármány.**

A már 10 év óta fennálló

ELSŐ ERDÉLYI TŰZMENTES VAS PÉNZSZEKRENY-GYÁR

AJÁNLJA

uján szervezett és csak a beavatott vevő által kinyitható

több érdemjellel kitüntetett

tűz és betörők ellen biztos**PÉNZ-, KÖNYV- ÉS OKMANY-****VASSZEKRÉNYEIT**

minden nagyságban, a legjutányorabb árban.

Képes árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld

ŐSZY GÉZA

első erdélyi vas pénzszekrény-gyár

188.

NAGY-SZEBEN.

(4-x)

Elegáns névjegyek

40 krtól feljebb.

MINDENMŰ

kő- és

könyvnyomdai munkák

csinos elkészítésére

jutányos árak mellett vállalkozik

KÖZMŰVELŐDÉS

IROD. ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KOLOZSVÁRT,

beltorda-utca I. szám.

244. (2-x)

KÖNYVEK és FOLYÓIRATOK

minden nagyságban.

Báti és esketési meghívók
csinos kiállításban.Táncrendek.
Vignetták.
Férfi- és női-
Vásárjegyek.
Férfi- és női-
Férfi- és női-Rovatos ívek, tabellák
pontosan kiállítva.**Üzletmegszüntetés miatt általános végeladás!!!**A n. é. közönség szíves tudomására kívánom hozni, hogy üzletemet Főter gr. Teleky-ház alatt teljesen felhagyni szándékozom, mely cél elérése végett „**hatósági engedély mellett**”**általános Végeladást rendezek.**

Hogy célomat mihamarább elérjem, az árakat a beszerzési áron alulra tettem; úgy hogy bárki szükségletét női- és férfi-ruha kelmék, diszítések, selyem- és bársony-kelmék, vászonnemű, mindenféle Chifonok, asztalneműek, creton és parchentek, zsebkendők, paplan, mátrácz, pokrócz, láger-féle alsó-ruhák, gyapju-, hárász- és selymekendők, nyakkendő, esőtartó, miderek, csipkenemű, szalag, béllésneműek és sok elé nem sorolható rövidáru cikkekben eddig elő nem fordult olcsó árakban nálam szerezhetheti be.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyószámlájuk rendezve nincs, mielőbb kifizetni szíveskedjenek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

teljes tisztelettel

GÁMENTZY JÁNOS.

Szabott árak!!!

Késpénz fizetéssel.

9. (32-50)